

တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လါစးပတုၤဘၣ် ၂သီ, ၂၀၁၆ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၢ်ဂံၢ်-16-2-PS1

တီအူတၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ: သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒီးတၢ်ဟံးဆူၣ်န့ၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤလၢထီတထူၣ်ဒီး နီၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, လါနီၣ်ဝုဘၣ် ၂၀၁၃ တုၤ လါမၢ်ရှး ၂၀၁၅နံၣ်.

တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒီးတၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤလၢပယီၤပဒိၣ်သုး, သုးဆိတလဲအလီၢ်အကျဲ, တၢ်ဝဲစိာ်တီဆၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, တၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ်ကျဲလၢသုးကသုၣ်အဂီၢ်, ဒီးတၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤလၢတၢ်ကသုၣ်ထီၣ်သုးဒဲကဝီၤအဂီၢ် လၢအကဲထီၣ်အသး ဖဲထီတထူၣ် ဒီးနီၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် သ့ၣ်တဖၣ်, လၢတီအူကီၢ်ရှၢအပူၤ ဖဲလါနီၣ်ဝုဘၣ် ၂၀၁၃ ဒီးလါမၢ်ရှး ၂၀၁၅နံၣ်အဘၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ | ထီတထူၣ် ဒီးနီၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရှၢ (လါနီၣ်ဝုဘၣ် တုၤ လါမၢ်ရှး ၂၀၁၅)

တၢ်ဂီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အိၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၣ်လၢ KHRG ပျီပူၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖဲ တီအူကီၢ်ရှၢ လၢအ ဘၣ်တၢ်န့ၣ်လိအိၣ်လၢ ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် လၢကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ် အတၢ်အိၣ်သး တဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်အိၣ်ဖဲအလိၣ်ဝဲအခါ လၢတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ.¹ တၢ်ဂီၤ ၁၂ဘၣ် အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အိၣ်ယုာ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်အဂ့ၢ်အဂၤ လၢအမ့ၢ် တၢ်ဂီၤ ၉၆စဘၣ်, တၢ်ဂီၤမူ ၁၁ ခါ, ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ၃ဘၣ်, တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၣ်ဖျါ ၃ဘၣ် ဒီးတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ် ၂၈ခါ လၢတီအူကီၢ်ရှၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.²

¹ကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG နံၣ်လိဝဲလီၢ်ကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖဲတဖၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်တကပၤလၢ ကမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤအၢမၤပယုဲတၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ် ခိဖျိတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ် ဒိတၢ်ဟံၣ်နီၣ်တၢ်အတီၤပတီၢ်တၢ်မၤအကျဲအသိးဒီး မၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ် သံကွၢ်ဒီးသဝိဖိအဂၤတဖၣ်, ကွဲးဖျါထီၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်လၢဘၣ်ယးဖဲ တၢ်လီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ညီန့ၢ်ဟးမၤနီၣ်မၤယါဝဲ တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

²တၢ်ကစီၣ်အဖျါတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးအိၣ်အိၣ်လၢ KHRG ဝဲၤဒီးပုၤမၤတၢ်ဖဲ ဒီး ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဟဲခိဖျိသးလၢ လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖဲ တီအူကီၢ်ရှၢ လၢအဘၣ်တၢ်န့ၣ်လိအိၣ်လၢ လၢကမၤနီၣ်မၤယါဝဲလီၢ်ကဝီၤ ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယာ်တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ် KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဖျိဖျိဖျါဖျါ အဂီၢ်ဒီး နီၣ်သိးကန့ၢ်အါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးအတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ် လီၤလီၤဒဲၣ်ဒဲၣ်ဒီး သဝိဖိလၢကီၢ်ပယီၤထးခိတကပၤအတၢ်ထံၣ်တၢ်ဆိကမိၣ် တဖၣ် ဒီးနီၣ် KHRG အတၢ်ပညိၣ်အိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.အါန့ၣ်အန့ၢ် လၢကတီၣ်ထီၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢဒီးန့ၢ်ဘၣ် လၢပျီပူၤတဖၣ် ခဲလၢာ် ဖဲဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်အိၣ်ဖဲအကျိၤအကျဲအိၣ်ဝဲအသိးဝဲဒီး တၢ်ကျိၣ်ထံၣ်အိၣ် ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤ ပုၤလၢအတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဂၤအတၢ် ဘၣ် တၢ်ဘၣ်အဂီၢ်ဒီး ဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်အဂ့ၢ်အကျိၤလၢအကါဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံၣ်ဖျါလၢအဘူးအတၢ်အဂၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်နီၤ ဖးလီၤဆူတၢ်ကစီၣ် အကလုာ် တၢ်ဂ့ၢ်,တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲ ဒီးအနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဘၣ်သးဖးအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အဂၤ လၢအဘၣ် ထွဲလိာ်သးတဖၣ်တခါစုာ်စုာ်အဂီၢ် ဝဲသးစုာ်ကွၢ်ဘၣ်လၢ KHRG တၢ်ကစီၣ်သန့တက့ၢ်.

တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖိခိၣ်ခံၣ်ဘၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤ ဖဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ်၂၉သီ, ၂၀၁၃န့ၣ် ဖဲက---သဝီ, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီၢ်အူကီၢ်ရၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤခံၣ်ဘၣ်အံၤ ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်အသူးဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးလၢ ခ---သဝီ, ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢကျဲလၢကလဲၤဝဲဆူ ကီၢ်ဒူးသူးကလၢၤအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၁၈သီ, ၂၀၁၃န့ၣ်အနံၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဆူထီၣ်ဝဲပုၤသူးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၤယုၣ်စ့ၢ်ကိး ဒီးကါန့ၣ်ကျဲခံၣ်ဆူကီၢ်ဒူးသူးကလၢၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲကါန့ၣ်ကျဲခံၣ်အကျါ တခိၣ် လီၤတလံၣ်လၢကျဲကပၤ ဒီးသူးကဒါကျဲဝဲအလီၢ်ခံၣ်တန့ၣ်ဘၣ်အခါ ပုၤသူးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ယုၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ်အတၢ်မၤစၢၤ ဒီးသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤဆီၣ်စၢၤအီၤကါန့ၣ်လီၤ. ဖဲပယီၤသူးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤတုၤလၢ က---သဝီအခါအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်လိာ်အသး ဒီးတီၢ်အူကီၢ်ရၣ် သူးခိၣ်ယီၤတဂၤ ဒီးတဲသကိးဝဲ အဝဲသ့ၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ: KHRG)

တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖိခိၣ်ခံၣ်ဘၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤ ဖဲလၢမၢ်ရှး ၁၈သီ, ၂၀၁၄န့ၣ်, လၢအဘူးဒီးလုၣ်သီၤဝဲ, ဒီၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီၢ်အူကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒူးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဟံးဆူၣ်န့ၣ်အီၤလၢ ပယီၤသူး ခိၣ်ချ့သူး ရၣ် ၆၀၃ န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဆီလီၤတၢ်ပနီၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်အဖိခိၣ် နီၣ်ထံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဂီၤလၢအအိၣ်လၢစုစ့ၣ်တဘျီဝဲအသိးန့ၣ် လီၤ. တၢ်ဂီၤဝဲန့ၣ်ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲလၢဒိၣ်ခဲဘၣ် ၂၇သီ, ၂၀၁၀န့ၣ်အနံၤန့ၣ် ပယီၤပဒိၣ်သူးသ့ၣ်တဖၣ် တဖျါထီၣ်ဝဲလၢဟီၣ်ခိၣ်အ ဝဲန့ၣ် မ့ၢ်သူးအဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဆီလီၤဝဲဒီးတၢ်ပနီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်အဝဲန့ၣ် လၢအအိၣ်ထံးလံၤလံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၣ်ပၤဘၣ် ဒီးအိၣ်ဆိး အီၤလၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲ တၢ်ဆီလီၤတၢ်ပနီၣ်ဝဲအလီၢ်ခံၣ် အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲလၢသူးအဟီၣ်ခိၣ် အယီၤသဝီဖိသ့ၣ်တ ဖၣ်ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်တဘျီလၢဘၣ်ဒီး ကဲထီၣ်က့ၤတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိသးသမူတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အါဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဆၢက တီၢ်ခဲအံၤဒၣ်လဲာ် ဟီၣ်ကဝီၤဝဲန့ၣ် တၢ်သုအီၤလၢ သူးကလၢၤအဂီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ: KHRG)

တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖီခိၣ်ခံၣ်ဘၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အံၤ ဖဲလၢဖျၢၣ်တြျၢၣ်အါရံၤ ၆သီ, ၂၀၁၅န့ၣ်, ဖဲဂ---သဝီ, ထီတထုၣ်ကီၢ်ဆၢ, တီအူကီၢ်ရၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဒုးယၢဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် ၅ ဒီးဒုးယၢဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် ၂၀ အသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆှၢဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အံၤဖဲ သးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲထီၣ်ဒီးဝဲကါ၂၀ခိၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤလၢကျဲၤ ဒီးလဲၤခိၣ်ဝဲသဝီတဖျၢၣ်လၢကလဲၤဝဲဆူအသးကလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖီလၢအဂၤခံၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အံၤ ဖဲလၢခိၣ်စဘၣ် ၁သီ, ၂၀၁၄န့ၣ်, ဖဲဂ---သဝီ, ထီတထုၣ်ကီၢ်ဆၢ, တီအူကီၢ်ရၣ်အပူၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖဲသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆှၢဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်, KHRGလီၢ်ကဝီၤပုၤမၤတၢ်ဖီတဂၤ ဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဒီးထီၣ်ဝဲ လၢကျဲၤကပၤန့ၢ် သးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဟံးဝဲတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဒီးသးကါသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ် အယိပုၤလီၢ်ကဝီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဆိကမိၣ်တယၢဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်ကဘၣ်ဆှၢယုၣ်ဒီးသးတၢ်စုကဝဲလၢအမ့ၢ်ကျိဖးဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၢ်အဆၢကတီၢ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲမၤဂၤထီၣ်စ့ၢ်ကီးကျဲၤန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ: KHRG)

တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖီခိၣ်ခံၣ်ဘၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အံၤ ဖဲကျဲၤလၢအလဲၤဆူ ဂ---, င---, ဒီး ခ---သဝီသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢမၤရှး

၁၁၊ ၂၀၁၅ နှစ်အနား၊ လာထီတထွန်ကီဆန်၊ တီအူကီရုအပူနီလီ။ တံဂီသွန်တဖန် ငှးနဲနီဖျါထီဝဲ ပယီပဒိန်သုး သွန်ဖန်လာဘန်တံတီခိန်ရိန်မဲအီလါ ငှးယါဝဲလီခိန်သွန်နီဂံ ၅ လါအဟူးဂဲလါတီအူကီရုအပူနီလီ။ တံဂီ သွန်တဖန် ငှးနဲနီဖျါထီဝဲ ပယီသုး လါအလဲတုကျဲလါ c---သဝီသွန်ဖန် ဟဲက့လါကျဲအခါနီလီ။ သုးဖိသွန်တဖန် သူဝဲကျဲအဲနဲ လါတံကဆုတံအိန်တံအီ ငှးတံလိတ်တံလဲးအဂါသွန်တဖန်အဂီနီလီ။ တံဂီသွန်တဖန်အံဘန်တံအီ နီအီ ဖဲသုးဖိ ၃၀၀၀ ငှးကါခုန်ကျဲတခိန်ဟဲက့လဲအခါနီလီ။ (တံဂီ: KHRG)

တံဂီလါတံဖိခိန်ခံဘွန်အံ ဘန်တံအီနီအီ ဖဲလါမးရှင် ၁၉၁၁၊ ၂၀၁၅ နှစ်၊ ငှးနဲနီဖျါထီဝဲ တံဟူးဂဲမးအီသွန်သွန် တဖန် လါ စ---သဝီ ငှးဆ---သဝီ၊ လါခိန်ဖးခိန်ကီဆန်၊ တီအူကီရုအပူ ငှးပုလီကဝီဖိတဂါဟ်ဖျါထီဝဲအသိး နီလီ။ ပယီသုးခိန် သုးခိန်ကျဲဖိရိန် လါအအိန်လါ ကလံထံးပါဆုတံဝဲလီခိန်သွန်တဂါ ဟံးဆုန်ဝဲဟိန်ခိန်လါအ ဘန်ထွဲဘန်ပးငှး လီကဝီသဝီဖိသွန်တဖန်လါအအိန်လါ စ---သဝီ၊ ရှ---သဝီ၊ ည---သဝီ လါအိန်သုန်လါအသး လါခိန်ဖးခိန်ကီဆန်၊ တီအူကီရုဖဲလါမံရှး ၁၉၁၁၊ ၂၀၁၅ နှစ်အနားဟွန်လါဝဲဆူ ငှးခိန်တံမုတ်တံခုန်ကုဂါတဖုအ အိန်နီလီ။ တံမုတ်တံခုန်ကုဂါတဖုနီ ဘန်တံတီခိန်ရိန်မဲအီလါ အူဖဲလဲကီမဲ ငှးအူဖဲကမံမုသွန်တဖန်နီလီ။ ကီပ ယီပဒိန်သုး ဟံးဆုန်ပုလီကဝီဖိသွန်တဖန်အဟိန် ၁၃၅၀ အူကါ လါအသူဝဲလါ ငှးခိန်တံမုတ်တံခုန်ကုဂါအဟံန်ဖိန် ယီဖိသွန်တဖန်အတံဘန်ဘျးအဂီငှးအဲသွန်တံလုအိန်နီခိသးသမူအဂီ ငှးတဟွန်စုကီးစုအိန်လိးနီတမံဘန်နီ လါ။ အဲသွန်တဖန်ဟွန်လါ ဟိန်ခိန် ၅ အူကါစုန်စုန်ဆူတံမုတ်တံခုန်ကုဂါအသုးဖိ ငှးသုးခိန်လါအလီခိန်လါထီဝဲသွန် တဖန်တဂါစုန်စုန်အအိန်နီလီ။ အဲသွန်တဖန်ငှးနီဟိန်ခိန်ဝံအလီခိန်၊ ငှးခိန်တံမုတ်တံခုန်ကုဂါအသုးဖိသွန်တဖန် တဖဲအိန်မးအိန်တံလါဟိန်ခိန်အပူဘန် အမံညါအဲသွန်ဆါကဒါက့ဟိန်ခိန်သွန်တဖန်ဆူပုခိန်ကျိန်ခိန်စုသွန်တဖန် အအိန် ငှးအဲသွန်ဟံးအါထီဝဲဟိန်ခိန်အါနီငှး အပူတံဝဲနီလီ။ ပုခိန်ကျိန်ခိန်စုသွန်တဖန်ဟံးဆုန်နီပုလီကဝီဖိ သွန်တဖန် အဟိန်ခိန်လါတံတဟံးဆုန်နီငှးအီသွန်တဖန် ငှးကျိဝဲသွန် သွန်တဖန်ငှး သူဝဲစးတဲးသွန်လါကထူးထီဝဲ သွန်ဘန်တဖန်အဂီနီလီ။ ဖဲအဲသွန်မးသွန်အဆါကတီ အဲသွန်ကုန်လါဝဲသွန်တဖန် လါအအိန်လါပုလီကဝီဖိ သွန်တဖန်အဟိန်ခိန်အပူ ငှးအါနီအနုပုလီကဝီဖိသွန်တဖန်ကအူကစွါဆူခိန်ဖးခိန်တံမုတ်တံခုန်ကုဂါ ငှးကညီတံ မုတ်တံခုန်သုးအဂါတဖုအအိန်ဘန်ဆန်သနက့အဲသွန်တဘျါရဲတံဂါကီနီတမံဘန်အမံညါကီးယါဝဲသဝီဖိသွန်တဖန် ငှးသဝီဖိသွန်တဖန်သုန်တမံသးတမုတ်ဘန်နီလီ။ (တံဂီ: KHRG)